

Врз основа на член 22, став 1, алинеја 2 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 16/11, 136/11, 79/13 и 164/13), Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на седницата одржана на ден 28.02.2014 година, донесе

ТАРИФЕН СИСТЕМ ЗА ПРЕНОС И ЗА ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ И ЦЕЛИ

Член 1

(1) Со овој Тарифен систем за пренос и за пазар на електрична енергија (во понатамошниот текст: Тарифен систем) се утврдуваат пресметковните елементи и основите за формирање на тарифи за пресметковните елементи за користење на електропреносниот систем и пазарот на електрична енергија и се уредува начинот и условите за формирање и одобрување на тарифите за пресметковните елементи за користење на електропреносниот систем и пазарот на електрична енергија, по кои Операторот на електропреносниот систем (во понатамошниот текст: ОЕПС) и операторот на пазарот на електрична енергија (во понатамошниот текст: ОПЕЕ) им ги фактурираат надоместоците за користење на електропреносниот систем или за користење на пазарот на електрична енергија на своите корисници.

(2) Овој Тарифен систем има за цел да обезбеди:

- 1) доверливо и сигурно функционирање на електропреносниот систем на Република Македонија и пазарот на електрична енергија, во согласност со важечките прописи со кои се утврдени техничките правила,
- 2) сигурен, безбеден и квалитетен пренос и испорака на електрична енергија преку електропреносниот систем на Република Македонија, на недискриминаторен и транспарентен начин.

(3) Тарифите за пресметковните елементи треба да обезбедат ОЕПС и ОПЕЕ да го остварат регулираниот максимален приход утврден со одлука на Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија (во понатамошниот текст: Регулаторна комисија за енергетика), во согласност со Правилникот за начинот и условите за определување на регулиран максимален приход и регулирани просечни тарифи за пренос на електрична енергија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија и дистрибуција на електрична енергија (во понатамошниот текст: Правилник).

Член 2

(1) ОЕПС им го фактурира надоместокот за користење на електропреносниот систем на:

- 1) потрошувачите директно приклучени на електропреносниот систем коишто самостојно настапуваат на пазарот на електрична енергија, вклучувајќи ги и производителите на електрична енергија приклучени на електропреносниот систем за електричната енергија за сопствени потреби,

- 2) снабдувачите за потрошувачите директно приклучени на електропреносниот систем кои што не настапуваат самостојно на пазарот на електрична енергија, и
- 3) операторите на електродистрибутивните системи за потрошувачите приклучени на тие системи.

(2) ОПЕЕ им фактурира надоместок за користење на пазарот на електрична енергија на трговците или снабдувачите за потрошувачите на кои што им продаваат електрична енергија и на операторот на електропреносниот систем и операторите на дистрибутивните системи кога купуваат електрична енергија за покривање на загубите во системи.

II. ТАРИФИ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ И ПАЗАРОТ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 3

(1) Пресметковни елементи за кои се определуваат тарифите за користење на електропреносниот систем се:

- 1) врвна активна моќност,
- 2) активна електрична енергија, и
- 3) прекумерно преземена реактивна електрична енергија.

(2) Надоместокот за користење на електропреносниот систем претставува збир од надоместоците за:

- 1) врвна активна моќност,
- 2) активна електрична енергија, и
- 3) прекумерно преземена реактивна електрична енергија.

(3) Периодот за којшто се пресметуваат надоместоците од ставот (2) е еден календарски месец.

Член 4

(1) Врвната активна моќност е најголемата измерена просечна моќност во временски интервал од 15 минути во текот на пресметковниот период во време на високите дневни оптоварувања.

(2) Под време на високи дневни оптоварувања од ставот (1) се подразбира временскиот период од 07:00 до 22:00 часот, во периодот за летно и зимско мерење на времето, за секој ден, освен недела.

(3) Надоместокот за врвната активна моќност во пресметковниот период претставува производ од тарифата за врвна активна моќност (изразена во денари/kW) и едновременна врвна активна моќност (изразена во kW).

(4) За корисниците на електропреносниот систем што имаат едно мерно место, како едновременната врвна активна моќност од ставот (3) ќе се смета измерената врвна моќност.

(5) За корисниците на електропреносниот систем што имаат две или повеќе мерни места, едновременната врвна активна моќност од ставот (3)

претставува најголемата врвна моќност во периодот на високи дневни оптоварувања определена од збирната крива на оптоварување за мерните места.

Член 5

(1) Надоместокот за активна електрична енергија за месечниот пресметковен период претставува производ од тарифата за активна електрична енергија (изразена во денари/kWh) и измерената преземена активна електрична енергија (изразена во kWh).

Член 6

(1) Прекумерно преземената реактивна електрична енергија се утврдува со пресметка.

(2) Прекумерно преземената реактивна електрична енергија претставува позитивна разлика помеѓу измерената преземена реактивна електрична енергија и реактивната електрична енергија што одговара на преземената активна електрична енергија со фактор на моќност од 0,95.

(3) Надоместокот за прекумерно преземената реактивна електрична енергија за пресметковниот период претставува производ од тарифата за прекумерно преземена реактивна електрична енергија (изразена во денари/kvarh) и пресметаната прекумерно преземена реактивна електрична енергија (изразена во kvarh).

(4) Производителите на електрична енергија плаќаат надоместок за прекумерно преземена реактивна електрична енергија само во периодите кога преземаат и активна електрична енергија.

Член 7

(1) Надоместокот за користење на пазарот на електрична енергија се пресметува како производ помеѓу тарифата за користење на пазарот на електрична енергија, пресметана во согласност со овој Тарифен систем и најавените трансакции за продажба на електрична енергија на потрошувачите во секој календарски месец.

(2) Согласно Одлуката бр.02 – 518/1 од 24.02.2014 година, за учесниците на пазарот што вршат регулирана енергетска дејност, надоместокот за користење на пазарот на електрична енергија се пресметува како производ помеѓу тарифата за користење на пазарот на електрична енергија, пресметана во согласност со овој Тарифен систем и измерените количини на потрошувачите снабдувани од снабдувачот во краен случај со електрична енергија, односно снабдувачот на електрична енергија за тарифни потрошувачи.

III. ПРЕСМЕТКА НА ТАРИФИТЕ

Член 8

(1) Регулираниот максимален приход на ОЕПС се остварува преку наплата на надоместоците за активна електрична енергија, врвна активна моќност и прекумерно преземена реактивна електрична енергија.

(2) Заради пресметка на тарифите за пресметковните елементи, Регулаторната комисија за енергетика, на предлог на ОЕПС, за секоја година од регулираниот период определува колкав процент од регулираниот максимален приход на ОЕПС ќе се оствари преку надоместоците од ставот (1) на овој член, при што ќе се смета дека приходите што ќе се остварат по основ на надоместокот за прекумерно преземена реактивна електрична енергија се еднакви на нула.

(3) Тарифата за врвна активна моќност се пресметува како количник од делот од регулираниот максимален приход на ОЕПС што треба да се оствари од надоместокот за врвната активна моќност и збирот на прогнозираните месечни врвни активни моќности во текот на една календарска година.

(4) Збирот на прогнозираните месечни врвни активни моќности од ставот (3) ја определува ОЕПС врз основа на остварените месечни врвни активни моќности остварени во претходните пет години.

(5) Тарифата за активна електрична енергија се пресметува како количник помеѓу делот од регулираниот максимален приход на ОЕПС што треба да се оствари преку надоместокот за активна електрична енергија и прогнозата за преземена активна електрична енергија на точките на приклучок на преносната мрежа.

(6) Тарифата за прекумерно преземената реактивна електрична енергија се утврдува да изнесува 40% од тарифата за активна електрична енергија.

(7) Тарифата за користење на пазарот на електрична енергија се пресметува за секој регулиран период како количник помеѓу регулираниот приход на ОПЕЕ, одобрен од Регулаторната комисија за енергетика и прогнозираната потрошувачка на електрична енергија во Република Македонија за истиот период. Како потрошувачка на електрична енергија, покрај енергијата што ја преземаат потрошувачите, ќе се сметаат и загубите во електропреносниот и дистрибутивните системи.

IV. ПРЕДЛОЗИ ЗА ТАРИФИТЕ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ И ПАЗАРОТ НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 9

(1) Кон барањето за одобрување на регулиран максимален приход и регулирана просечна тарифа во согласност со Правилникот, ОЕПС е должен да достави предлог тарифи за користење на електропреносниот систем, пресметани во согласност со овој Тарифен систем.

(2) Кон барањето за одобрување на регулиран максимален приход и регулирана просечна тарифа во согласност со Правилникот, ОПЕЕ е должен да достави предлог тарифи за користење на пазарот на електрична енергија, пресметани во согласност со овој Тарифен систем.

(3) Кон предлозите од ставовите (1) и (2) ОЕПС и ОПЕЕ треба да ги достават сите податоци неопходни за пресметка на тарифите и детално објаснување за начинот на нивната пресметка.

(4) Во постапката за одобрување на тарифите за користење на електропреносниот систем и користење на пазарот на електрична енергија соодветно се применуваат роковите утврдени со Правилникот.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 10

(1) За периодот од 1 април до 30 јуни 2014 година ОЕПС ќе им фактурира надоместок за користење на електропреносниот систем на операторите на електродистрибутивните системи со примена на просечната тарифа за пренос на електрична енергија утврдена со Одлуката на Регулаторната комисија за енергетика за одобрување на регулиран максимален приход и просечна тарифа за вршење на регулираната енергетска дејност пренос на електрична енергија на Операторот на електропреносниот систем на Македонија, АД МЕПСО - Скопје за 2013 година („Службен весник на Република Македонија“, бр. 91/2013).

(2) За периодот од 01 април до 30 јуни, 2014 година ОЕПС ќе им фактурира надоместок за користење на електропреносниот систем на потрошувачите приклучени на електропреносниот систем кои што самостојно настапуваат на пазарот на електрична енергија, вклучувајќи ги и производителите на електрична енергија приклучени на електропреносниот систем за електричната енергија за сопствени потреби со примена на просечната тарифа за пренос на електрична енергија, утврдена со Одлуката на Регулаторната комисија за енергетика за одобрување на регулиран максимален приход и просечна тарифа за вршење на регулираната енергетска дејност пренос на електрична енергија на Операторот на електропреносниот систем на Македонија, АД МЕПСО - Скопје за 2013 година („Службен весник на Република Македонија“, бр. 91/2013), имајќи ги предвид и постојните договори помеѓу ОЕПС и корисниците на електропреносниот систем за прекумерно преземената реактивна електрична енергија.

Член 11

(1) Со денот на влегување во сила на овој Тарифен систем престанува да важи Тарифниот систем за пренос на електрична енергија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 97/12 и 91/13).

(2) Овој Тарифен систем влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 април 2014 година.

Бр. 01-564/1

ПРЕТСЕДАТЕЛ

Скопје, 28.02.2014

Димитар Петров